

Gyászjelentés

Dr. Graczka Gyula, a ME Geodéziai és Bányaméréstani Tanszék korábbi tanszékvezetője 2020. április 25-én elhunyt.

Gombos Andor okl. bányamérnök 2020. június 13-án, 85 éves korában elhunyt.

Horváth Ferenc okl. gépészmérnök (Tapolcai HSz) 2020. július 20-án, 80 éves korában elhunyt.

Somosi László okl. gépészmérnök Komló Díszpolgára 2020. október 25-én, 74 éves korában elhunyt.

Dr. Vitális György okl. geológus, tiszteleti tag 2020. november 3-án, 91 éves korában elhunyt.

Hild József okl. bányamérnök (Tapolcai HSz) 2020. november 4-én, 85 évesen elhunyt.

Prof. Dr. Vajnai Tibor a ME Fizika Tanszék korábbi oktatója 2020. november 5-én, 59 éves korában elhunyt.

vitéz Ferenczy József Géza okl. olajmérnök, 2020. november 11-én, 78 éves korában elhunyt.

Szécsényi József okl. bányagépészmérnök 2020. november 11-én, 75 éves korában elhunyt.

Monos János okl. bányamérnök 2020. november 16-án, 76 éves korában elhunyt.

Csipke György bányagazdasági üzemmérnök 2020. november 27-én, 82 éves korában elhunyt.

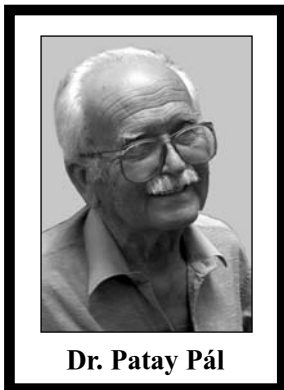
Csics Gyula, a Tatabányai Városi Könyvtár volt igazgatója 2020. december 3-án, 76 éves korában elhunyt.

Hárs Ferenc okl. olajmérnök 2020. december 4-én, 87 éves korában elhunyt.

Dr. Patay Pál (1914 – 2020)

Az OMBKE legidősebb tagja, *Dr. Patay Pál* 2020. október 4-én, 106. életévében hunyt el.

A Magyar Nemzeti Múzeum nemzetközileg elismert ős- és ókori régésze volt, számtalan ásatás és leletfeldolgozás fűződik a nevéhez. Ezek közül a legjelentősebbek: Korlát (őskőkori és újkőkori kőeszközkészítő műhelytelep), Fényeslitke (rézkori temető), Tiszavalk–Kenderföld (rézkori telep és temető) és Tiszavalk–Teles (rézkori telep és temető), Poroszló–Aponhát (újkőkori és bronzkori telep), Alsótelekes (koravaskori és szkíta temető), Tiszalúc–Sarkad (erődített rézkori telep). Utóbbi az egyetlen hazai teljes mértékben feltárt telep, a teljes leletanyag feldolgozását 2005-ben publikálta az *Inventaria Praehistorica Hungariae* német nyelvű szakfolyóiratban. Az ásatásokon kívül kiemelkedő a szarmata kori Csörsz-árok nyomvonalának feltárásában végzett terepmunkája, a magyarországi történelmi értékű harangok felkutatása és tudományos feldolgozása. 13 önálló monográfiája és több száz publikációja jelent meg. Nem véletlen, hogy a Magyar Nemzeti Múzeum saját halottjának tekinti.

Amíg egészsége engedte, még kilencvenes éveiben is segítette a múzeum kutatóit. Tiszteletére 100. születésnapján rangos kiállítást rendeztek. Ekkor jelent meg „Az életet már megjártam” című önéletrajzi kötete, ami kivételes memóriájának és történelmi tudásának köszönhetően mindenki számára érdekes, lebilincselő olvasmány lehet.

Legutóbb, 105. születésnapján a múzeum dísztermében köszönthettük őt. Érdeklődéssel hallgattuk még most is szabatos mondatokba foglalt visszaemlékezését pályája indulásáról.

Számunkra halála azért is jelent fájó veszteséget, mert bár nyugdíjasként lépett be az Öntészeti Szakosztályba, egyesületünknek is jeles személyisége lett. Az Öntésztörténelmi és Múzeumi Szakcsoport tagjaként örömmel segítette a bronz-, acél- és alumíniumharangok, a bronz keresztelőmedencék, valamint ezek öntőműhelyeinek kutatását, de nekünk is élményt jelentett ezt a hihetetlen munkabírású tudóst, kivételes memóriájú, szerény, kedves embert megismerni, kutatási módszereit átvenni, értő magyarázatait, életéről szóló történeteit meghallgatni.

Múzeumi munkája mellett, szabadidejében, 1951-ben kezdte a magyar harangok állományának felmérését, s egy fél évszázadon át addig folytatta, amíg csak fizikai ereje ezt lehetővé tette. Elévülhetetlen érdemei vannak a magyar harangtörténet múltjának feltárásában. Ő maga az ország kb. 1300 tornyába felmászva, személyesen vette fel több ezer harang jellemzőit, de levéltári, egyházi kutatásaival együtt mintegy 24.000, valaha a

tornyokban függött, ill. ma is létező harangról gyűjtött adatokat. A rádióban a Déli harangszó előtt is Patay Pál kezdeményezésére hangzik el a sok-sok híres harangöntő mester neve.

Az Öntödei Múzeumban ceruzával lejegyzett adatait *Schudich Anna* adattáros lelkes munkával számítógépes adatbázissá alakította, így az kutatók részére is elérhetővé vált. 1997–2010 között ugyancsak az Ő nemzetközi ismertsége révén külföldi szakemberek bevonásával az Öntödei Múzeum a Kulturális Örökség Hivatallal, ill. a Hadtörténeti Múzeummal közösen kiállításokkal, poszterbemutatókkal színesített hét harangtörténeti és egy ágyúöntészeti ankétot szervezett, összekötve ezeket kétnapos tanulmányutakkal (Órbottyáni harangöntöde, Esztergom, Visegrád, Ópusztaszer, Szeged, Sopron, Sárospatak, Nógrád, Eger). A konferenciáknak az adta meg a rangját, hogy Pali bácsi német, osztrák, holland, angol, finn és határainkon túli magyar szakmai kapcsolatai révén számos külföldi előadó vendégünk volt. A határterületek, így a keresztelődmedencék, a harangjátékok, a néprajz, az egyes harangöntő dinasztiák történetét, a toronyórakat és az ágyúk történetét kutató és ismerő hivatásos szakembereknek, mestereknek és amatőr kutatóknak is teret biztosítottunk. Tagtársaink bevonásával több mint 100 diplom falán sikerült a fémöntészet legkiválóbb művelőit, a harangöntő mestereket és alkotásaikat egy-egy öntött táblán megörökíttetni.

Szerzőtársakkal írt utolsó kötete Komárom-Esztergom megye harangjai címmel 104. születésnapján jelent meg.

2018-ban az OMBKE Kerpely Antal-emlékérem adományozásával köszönte meg dr. Patay Pálnak, hogy a fémöntészet legszebb produktumát, a „zengő öntvényt” készítő harangöntő mesterek munkásságának felderítéséhez hozzájárult, segítette a harangtörténeti ankétok szervezését. Ezzel talán sikerült a közvéleményt is formálni, s szakmánk megbecsülésére irányítani a figyelmet.

Pali bácsi nagy meglepedéssel vette tudomásul, hogy Egerben az érsekség és egyesületünk támogatásával tíz év kihagyása után ismét találkoztak a harangkutatók *Kérékgyártó József* tagtársunk szervezésének köszönhetően. Bár ott már személyesen nem jelent meg, üzenetében arra biztatta a kutatókat, harangkedvelőket, hogy szisztematikusan gyűjtsék az adatokat, hogy majdan egy országos kataszter álljon össze belőle.

Akik ismertük, mindannyian élményként éltük meg a vele való találkozásokat, beszélgetéseket. Tőle igazi hazaszeretetet, az értékek megbecsülését, az örökös munkálkodás fontosságát és szerénységet tanulhattunk.

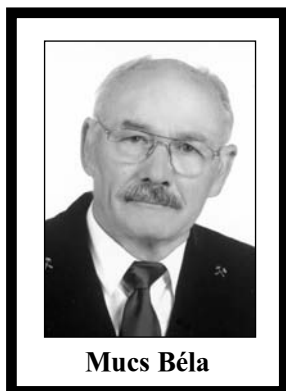
Temetése napján az 1951-ben általa elsőként lejegyzett, 1523-ban öntött nógrádszakáli harang fog megszólalni délben a rádióban. Ezen a napon valóban Ő érte szót a harang.

Lengyelne Kiss Katalin

Mucs Béla (1937 – 2020)

2020. október 3-án, életének 83. évében elhunyt *Mucs Béla* gyémántokleveles bányamérnök.

Bányászcsaládban 1937. május 24-én Nógrádmegyeren született. 1955-ben a balassagyarmati Balassi Bálint Gimnáziumban érettségizett, majd a Nehézipari Műszaki Egyetem Bányamérnöki Karára nyert felvételt, ahol 1960-ban bányaművelőmérnöki oklevelet szerzett. Egész életében a magyar bauxitbányászatban dolgozott.

Szakmai munkáját a Bakonyi Bauxitbánya Vállalat Halimbai üzemében 1960. május 21-én kezdte el, ahol 15 éven át különféle beosztásokat töltött be. Műszaki csoportvezetőként jelentős eredményeket ért el a robbantással jövesztett bauxit gépi rakodása, szállítása és a különböző fejtési módok alkalmazása terén.

1975 decemberében a Fejér megyei Bauxitbányáknál helyezkedett el, ahol a Bittó II. bányáuzem felelős műszaki vezetője lett. Ezt követően nevezték ki a vállalat biztonságtechnikai osztályvezetőjének, miután az Országos Munkavédelmi Képző és Továbbképző Intézetben munkavédelmi szakmérnöki oklevelet szerzett. Munkavédelmi szakértőként vett részt egy új szintomlasztásos tömbfejtési technológia kidolgozásában és alkalmazásában, amiért Kiváló Feltaláló kitüntetés arany fokozatával tüntették ki.

A bauxitbányászatban végzett munkája során megkapta a Bányász Szolgálati Érdemérem, valamint a Bányamentő Szolgálati érdemérem minden fokozatát.

Az OMBKE-nek 1957-től tagja, a Kincsesi Csoport vezetőségi tagjaként és titkáráként tevékenyen részt vett az egyesület életében. A Sóltz Vilmos-emlékérem tulajdonosa.

2020. október 17-én szűk családi körben helyezték örök nyugalomra Székesfehérváron a Szt. Donát kápolnában, a Bányászhimnusz hangjai mellett.

Kreischer Károly

Dr. Megyeri Mihály (1939 – 2020)

Dr. Megyeri Mihály okleveles olajmérnök, kandidátus, szakmánk egyik nagytekintélyű művelője életének 81. évében távozott körünkből.

Megyeri Mihály 1939. május 15-én született Mátészalkán. 1953-ban a nagykanizsai Kőolajbányászati és Mélyfűróipari Technikumban kezdte meg középiskolai tanulmányait. Azóta megszakítás nélkül kapcsolódik a magyar szénhidrogén-bányászathoz és lakóhelyéhez, Nagykanizsához.

A miskolci Nehézipari Egyetem Bányamérnöki Karán szerzett olajmérnöki diplomát 1962-ben. Aranyoklevelét 2012-ben vehette át.

A nyári szünidőkben a Dunántúli Olajipari Vállalatoknál munkavégzés során szerzett tapasztalatai segítettek abban, hogy az egyetemi tanulmányai végére áttekintése legyen úgy a fűrési, mint az olaj- és gáztermelési műveletekről. Ezek ismeretében választotta a kútvizsgálatot, mint élethivatást, ami mellett mindvégig kitartott.

Első munkahelye az OKGT Tudományos Kutatási és Fejlesztési Főosztályán (TKFF), majd különböző átszervezések révén került az olajipar más szervezeti egységeihez (OGIL, KFV, MOL–GKE, GEOINFORM Kft.). Munkája során 1962–2000 mintegy 7000 db fűrés kútvizsgálatát irányította, részt vett a termálvizkutatásnál és a vízveszélyes szilárdásvány bányák hidrodinamikai mérésénél is.

Tagja volt a Romániával és Horvátországgal közösen kutatott és művelt kőolaj- és földgáztelepek munkálatait irányító szakértői bizottságoknak. Az olaj- és gázkutak diagnosztikai vizsgálatának elismert szakteknikéje volt. Nyugdíjasként is szakterületén dolgozott, mert számára a munkája egyben a hobbi is volt.

Részben társszerzőkkel megjelent publikációi száma: 86 db, 13 db találmányra 28 db szabadalmat kaptak. A Society of Petroleum Engineers (SPE) gondozásában 9 db tanulmánya jelent meg.

Kiemelkedő szakmai és tudományos tevékenységéért kapott elismerései között szerepel a 2005. évi MOL Tudományos Díj.

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesületnek 1963 óta volt tagja, számos rendezvényén tartott előadást. A Kanizsai Olajos Szeniorok Hagyományápoló Körnek lelkes tagja volt. Buzdításukra 2004-ben gazdag életpályájáról tanulmányt készített, melynek leadásával gazdagította a Magyar Olaj- és Gázipari Múzeum archívumát.

A szeretett édesapát, nagyapát, dédpapát szeptember 25-én kísérték utolsó útjára Nagykanizsán.

Szakértelme és bölcs derűje hiányozni fog az Őt ismerőknek, akik emlékét tisztelettel megőrzik.

(dé)

Kiss Dezső (1932 – 2020)

2020. július 30-án, életének 88. évében Miskolcon elhunyt *Kiss Dezső* gyémántokleveles bányamérnök.

1932. december 22-én született Csöglén. Pápán érettségizett, tanulmányait a Nehézipari Műszaki Egyetem Bányamérnöki Karán folytatta Miskolcon, majd Sopronban. 1956. április 23-án vette át bányamérnöki oklevelét. 1956. május 3-tól állt munkaviszonyba a Borsodi Szénbányák Trösztnél. Teljes szakmai pályafutása a borsodi szénbányászathoz kötődött.

Két évig beosztott mérnöként dolgozott Kurityánban, Baross aknán és Perces bányán. 1958-ban kinevezték a diósgyőri Mártabánya aknavezető főmérnökévé. 1960-ban áthelyezték a Tröszt Bányaművelési Osztályára területi főmérnöki beosztásba. Később az osztályvezető-helyettesi teendőket is ellátta. Területi főmérnöként rendkívül jó kapcsolatot épített ki üzemi kollégáival.

1976-ban vállalati főmérnöknek nevezték ki. Ebben a beosztásban a Borsodi Szénbányák szervezési, bányagazdasági, tervezési és statisztikai tevékenységét irányította.

1982. január 1-től a Borsodi Szénbányák vezérigazgatójává nevezték ki. Ezt a

beosztást 1990-ben történt nyugdíjazásáig töltötte be. Vezérigazgatói pályája első felében még biztató volt a Borsodi Szénbányák helyzete. Irányításával jelentős fejlesztések folytak: központi szénmosómű építése, Putnok bánya korszerűsítése, Dubicsány új bánya építés megkezdése.

A '80-as évek második felére rányomta bélyegét az egész hazai gazdaságban egyre súlyosbodó válsághelyzet, mely a szénbányászatot különösen sújtotta. Ebben a helyzetben nem volt lehetőség látványos eredményekre. A vezérigazgatói teendőket egyre inkább a napi működés feltételeinek biztosítása jelentette. Kiss Dezső széles kapcsolatrendszere és rendkívüli kapcsolatteremtő képessége igénybevételel tudta a vállalat működését biztosítani, hiszen a havonkénti bér vagy a hűségpénz előteremtése, a működéshez nélkülözhetetlen import gépkatréz-szek beszerzése rengeteg utánjárást igényelt. Ezek a körülmények nyilvánvalóan megterhelőek lehettek, de ezt munkatársaival soha nem érezte. Egyénisége része volt kellemes humora, amivel a tárgyalások, megbeszélések feszültségét enyhíteni tudta.

Kiss Dezsőnek személyiségéből adódóan széleskörű társadalmi tevékenysége volt pályája során. Ezek közül kiemelkedik, hogy 1985-től 1990-ig országgyűlési képviselő volt egy olyan körzetben, ahol sok bányász élt.

Munkáját számos állami, szakmai, egyesületi, egyetemi kitüntetéssel ismerték el.

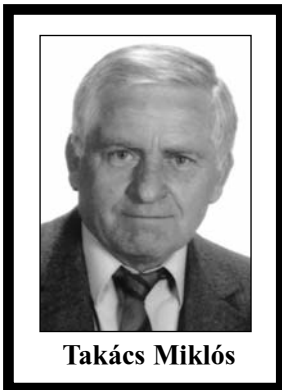
Az OMBKE-nek 1958 óta volt tagja. Az egyesületi életben aktívan részt vett. 10 évig volt a Borsodi Csoport elnöke. Nyugdíjazása után az egyesület keretein belül működő Nyugdíjas Baráti Társaságot vezette, és a Tőle megszokott aktivitással szervezte a Társaság programját, amig egészségi állapota lehetővé tette.

Kiss Dezső temetése 2020. augusztus 6-án volt a diósgyőri temetőben római katolikus szertartás szerint. A temetésen számos volt munkatárs, jóbarát vett részt. Hamvainak sírba helyezésekor a percesi bányász zenekar játszotta a Bányászhimnusz. Az egyházi szertartást követően *Dr. Reményi Gábor* és *Törő György* búcsúztatták a szakma nevében, és mondtak utolsó jó szerencsét.

R. G.

Takács Miklós (1946 – 2020)

Takács Miklós okl. bányamérnök 1946. november 17-én született Pusztaszentlászlón, a magyar kőolajbányászat bölcsőjében, hétgyermekes gazdálkodó család legkisebb gyermekeként. Alapfokú iskoláit szülőfalujában, középiskolát a Zsigmondy Vilmos Kőolaj-bányászati és Mélyfűróipari Technikumban végezte Nagykanizsán, 1965-ben. A nyári szünetekben a zalai olajmezőkön fizikai munkát vállalt szülei anyagi terheinek csökkentése érdekében. Miskolcra kerülve, a Nehézipari Műszaki Egyetem Bányamérnöki Karán, megismerkedve a szilárdásvány-bányászattal, vonzani kezdte a föld alatti bányák világa, így az eredetileg tervezett olajmérnöki helyett a bányaművelő szakot végezte el 1971-ben.

Az egyetem után az Országos Érc- és Ásványbányák Mangánérc Műveinél helyezkedett el. Bányamérnöki működése első évtizedében bejárta a bányászati munkakörök fokozatait, volt beosztott mérnök az eplényi mangánérc-bányában, főaknász, szellőztetési felelős, külfejtési bányamester Úrkúton. Feladatai közé tartozott a külső helyszíneken végzett bémunkák irányítása is (kőbányászati robbantások szerte a Dunántúlon, gátépítés Fehérvárcsurgón, a nagymélységű függőleges aknák aknaudvarainak tereprendezése Recskén stb.).

1982-ben nevezték ki az úrkúti bányászati felelős műszaki vezetőjévé, amely posztot 2004-ig töltötte be. A föld alatti bányán kívül a kislódi mangánérc- külfejtés, továbbá a dúsítómű és zagytározóinak üzemeltetése is irányítása alá tartozott. Nevéhez fűződik a bányászati rendszerváltás utáni műszaki átalakításának irányítása, a piaci lehetőségekhez igazodó, gazdaságosan fenntartható üzemméret kialakítása, az ércdúsító törő-osztályozóművé történő átalakítása. Nagyban köszönhető áldozatos munkájának, hogy az új évezredben még másfél évtizedig Úrkúton föld alatti bányászat működhetett.

Eplényi működése idején ismerte meg feleségét, Pannikát, akivel Ajkán éltek együtt, egy fiú- és egy lánygyermeket neveltek fel. Már az egyetemi évek alatt tagja lett az Országos Bányászati és Kohászati Egyesületnek, Úrkútra kerülve a Bakonyi Helyi Szervezet társadalmi életében vett részt. Az Egyesület szakfolyóiratában, a Bányászati Lapokban megjelent, „Az úrkúti bányászat termelési rendszere” című cikkéért szerzőtársával közösen elnyerték a szerkesztőbizottság 2005. évi Nívódíját. 2011-ben a nemzeti fejlesztési miniszter a „Szent Borbála-érem lelkiismeretes bányászati tevékenységért” kitüntetésben részesítette.

2012-ben megrendült egészségi állapota miatt Igalra került idősek otthonába, ahol kiváló körülmények között, fizikailag ápolásra szorulva, de szellemi épségben töltötte napjait, 2020. február 25-én bekövetkezett haláláig. Az ajkai Újtemetőben, 2020. március 3-án történt búcsúztatásán nagy számban jelentek meg egykori munkatársai, akiknek nevében *Dr. Vigh Tamás* mondott búcsúbeszédet.